

200.— динара, а члановима и деловођи по 150.— динара од испита.

Чл. 11. — Ова Правила ступају на снагу кад буду обнародована у „Службеним новинама”. Тога дана престају важити Правила У.Бр. 1529. од 3 октобра 1926 године и У.Бр. 1590. од 7. октобра, 1926. године.

Службене новине Бр. 239. — LXXIV од 13. октобра, 1931. год.

ПРАВИЛНИК

М. Г. Бр. 35664. од 30 септембра, 1931. год.,

о полагању државног стручног испита дипломираних инжењера: грађевинских свих струка, машинских, електро-машинских, бродарских и архитектата

На основу §§ 14 и 260 Закона о чиновницима од 31 марта 1931 године прописује се следећи Правилник о полагању државног стручног испита дипломираних инжењера: грађевинских свих струка, машинских, електро-машинских, бродарских и архитектата:

Циљ полагања испита

Чл. 1. — Овај испит полаже се ради стицања права чиновничких приправника за постављење на чиновничка службена места, као и за стицање права на самосталан јаван рад.

Овим испитом има да се оцени способност кандидата за вршење дотичних позива у државној и самоуправној служби, као и у приватној пракси. Према томе овај испит има карактер практичног испита, на коме кандидат треба да покаже искуство и спрему за успешну

примену стручног знања стеченог у техничким наукама, као и познавање потребних законских прописа и администрације.

Право на полагање испита

Чл. 2. — Право на полагање овог државног стручног испита имају сва она лица, која су код нас или на страни свршили технички факултет или коју високу техничку школу у рангу техничког факултета и добила диплому инжењера дотичне струке.

Ово се право стиче после двогодишње праксе у државној, бановинској или општинској служби или код кога овлашћеног инжењера или установе, или предузећа коме је на челу у техничком смислу овлашћени инжењер.

Чиновничком приправнику, који у току приправне службе промени струку пре положеног стручног испита, време проведено у ранијој струци може се рачунати у рок приправне службе у новој струци, али приправна служба у овој мора да траје најмање једну годину, с тим да са том годином не може да прекорачи крајњи рок од пет година приправне службе.

У случају ако чиновнички приправник пређе у другу струку, пошто је у ранијој струци већ положио стручни испит, може се ослободити стручног испита у новој струци из оних предмета из којих је испит у претходној струци положио.

Ако чиновнички приправник прекине приправну службу са другог разлога осим због болести или због отслужења обавезног рока у сталном кадру, ранија приправна служба рачунаће му се само у истој струци.

Проведено време у пракси пре и за време школовања не узима се у обзир.

Страни поданици немају право на полагање овог испита.

Врста испита

Чл. 3. — Кандидати могу полагати испит само из оне струке, за коју су стекли стручну спрему.

Струку сачињавају сва звања, која су на основу исте спреме предвиђена за вршење истих или битно истих послова, без обзира на ресор.

У истим струкама државни стручни испит је исти.

Време полагања испита

Чл. 4. — Испити се полажу у месецу априлу сваке године.

Пријаве за полагање испита

Чл. 5. — Пријаву за полагање овог државног стручног испита кандидати подносе писмено Министарству грађевина најдаље до 1 септембра.

Накнадне пријаве преко овог рока неће се узимати у обзир.

Уз пријаву сваки ће кандидат приложити:
1) Сведоцбу о положеном испиту зрелости;

2) Диплому о положеном испиту према чл. 2 овог Правилника;

3) Кратак опис живота и рада;

- 4) Уверење о двогодишњем практичном раду;
- 5) Уверење о поданству, и
- 6) Таксу према чл. 24 овог Правилника.

Одлука о пријему кандидата

Чл. 6. — Примљене пријаве Министарство грађевина упућује испитној комисији. Испитна комисија ће прегледати пријаве и најдаље за 15 дана одлучити, који се кандидати пуштају на испит. Ова се одлука саопштава кандидатима преко Министарства грађевина писмено.

Испитна комисија

Чл. 7. — Испити се полажу у Београду пред Испитном комисијом, коју поставља за сваку струку својим решењем Министар грађевина унапред за сваку годину у споразуму са заинтересованим ресорним Министрима, одређујући у исто време претседника и деловођу комисије и њихове заменике.

Дужност испитне комисије је да припреми писмене задатке (тезе), да их прегледа и кандидате испита.

Гране које обухвата државни стручни испит

Чл. 8. — Државни стручни испит обухвата:

- 1) Испит за грађевинске инжењере свих струка;
- 2) Испит за инжењере машинске, електро-машинске и бродарске, и
- 3) Испит за архитекте.

Писмени и усмени испит

Чл. 9. — Писмени испит састоји се из домаћег рада већег обима (тезе), који је кандидат дужан поднети Министарству грађевина за Испитну комисију, и евентуално клаузурног рада у току испита по чл. 19 овог Правилника.

Кандидати за грађевинске инжењере могу захтевати писмен рад по избору: или из путова, или из железница, или из хидротехнике и са свима потребним објектима.

Исто тако кандидати за машинске, електромашинске и бродарске инжењере могу захтевати писмен рад: или из машинства, или из електро-машинства, или из бродарства.

Обрада домаћег рада (тезе) обухвата израду свих потребних расправа, скица, планова, статичких прорачуна, предмера, предрачуна, као и општих и техничких услова за извршење грађевина с обзиром на постојеће законске и техничке прописе и законске одредбе.

Усмени испит састоји се из одбране домаћег рада и познавања техничких наука за дотичну струку по чл. 10 овог Правилника, као и за све струке познавање законских прописа и администрације према чл. 10 овог Правилника.

Обим испита

- Чл. 10.** — I. За грађевинске инжењере:
- 1) Трасирање путова и железница (комерцијално и техничко);
 - 2) Варијанте и упоређење траса;
 - 3) Распоред и пренос ископа (распоред маса);

- 4) Доњи и горњи строј путова, железница и градских улица;
- 5) Друмски и жељезнички мостови и тунели;
- 6) Станична постројења;
- 7) Магацини, ложионице-ремизе за локомотиве, водостанице, радионице, итд.;
- 8) Мање станичне, путничке и споредне зграде код жељезница и кровне конструкције;
- 9) Регулисање река, речица и потока;
- 10) Каналисање река и израда канала;
- 11) Грађење речних и морских пристаништа и докова за градњу и оправку бродова, заштитних зидова, пристана (мола) итд.;
- 12) Искористићавање водене снаге; бране и водожаке;
- 13) Водовод и канализација градова и зграда;
- 14) Све врсте фундарања на суву и води инжењерских и архитектонских грађевина у вези са сондирањем земљишта;
- 15) Примена армираног бетона код свих грађевина;
- 16) Грађевински објекти: лучки и светионички, и
- 17) Познавање грађевинског материјала и грађевинских машина.

II. За машинске, електро-машинске и бродарске инжењере:

- 1) Теорија хидрауличних мотора;
- 2) Теорија парних машина и парних турбина и мотора са експлозијом;
- 3) Израчунавање парних котлова, турбина експлозивних мотора и високих димњака;
- 4) Конструкција моторних парних и осталих калоричних мотора, као и мотора са експлозијом;

- 5) Грађевинске машине, машине алатљике (машине за обраду);
- 6) Машине за транспорт чврстих техничких и гасовитих тела (дизаљке, црпке, дувалке, вентилатори, компресори, машине за побијање шипова, багери итд.);
- 7) Локомотиве, тендери, вагони, станице за воду, скретнице и преноснице;
- 8) Уређење ложионица и жељезничких радионица;
- 9) Прорачун отпора локомотива и возова;
- 10) Прорачун потрошње воде, угља и мазива код локомотиве;
- 11) Познавање материјала за машинске конструкције и справе за његово испитивање;
- 12) Термичке и хидрауличке машине и гасни мотори и њихова примена код електричних централа;
- 13) Систем парног, воденог и ваздушног грејања и системи проветравања;
- 14) Парне кујне, парне перионице и парне пекаре;
- 15) Динамо машине и мотори једносмене струје;
- 16) Динамо машине и мотори наизменичне струје;
- 17) Трансформатори;
- 18) Апарати, инструменти и акумулатори;
- 19) Одређивање капацитета електричне централе. Врсте и карактеристике централа, начин подизања, рентабилност, организација и управљање;
- 20) Електрична канализација-развијање;
- 21) Електрична вуча;
- 22) Построји слабе струје;

23) Примена електричне струје у сигнализацији;

24) Построј струје високе фреквенције (радиотелеграфија);

25) Аеротехника;

26) Чиста теорија брода;

27) Аплицирана теорија брода;

28) Корито брода и његови делови;

29) Опрема и унутрашње уређење бродова;

30) Практични радови у бродоградилшту;

31) Калкулација цена за разне оправке, процена и рентабилитет бродова, и

32) Познавање грађевинског материјала.

III. За архитекте:

1) Положај, распоред, спољна и унутрашња архитектура јавних и приватних грађевина, које најчешће долазе у примену;

2) Конструкција од дрвета, камена, гвожђа, бетона и армираног бетона, са фундањем на суву и води, и примена ових у архитектури са њиховим статичким рачуном;

3) Уређење градова и насеља и радови који уз ово долазе;

4) Асанација насеља и зграда;

5) Грађевинска хигијена, и

6) Познавање грађевинског материјала и грађевинских машина.

IV. За све кандидате:

Кандидати поред израде планова и детаља морају познавати и израду предмета, предрачуна и анализе цена, као и да познају техничку администрацију: деловодни протокол, регистар, инвентар, лицитације, опште и техничке услове, колаудовање, суперколаудовање, рачун вишка, рачун мањка, окончани рачун,

уступно писмо, раскид уговора, ликвидација, вођење књига у техничким установама, као и важније расписе техничке природе.

Исто тако кандидати морају познавати и прописе из следећих Закона, Уредаба и Правилника, колико је то потребно за правилно вршење техничке службе и за рад у ресору у коме је кандидат на служби, или за њихову јавну праксу;

1) Устав Краљевине Југославије од 3 септембра 1931 године;

2) Закон о уређењу Врховне државне управе;

3) Закон о уређењу Претседништва Министарског савета;

4) Уредба о подели на одељења Претседништва Министарског савета и министарстава;

5) Закон о унутрашњој управи;

6) Закон о називу и подели Краљевине на управна подручја;

7) Закон о банској управи;

8) Закон о државном савету и управним судовима;

9) Закон о пословном реду у државном савету и управним судовима;

10) Закон о Главној контроли;

11) Закон о управном поступку;

12) Закон о устројству Министарства грађевина и његове спољне службе;

13) Закон о администрацији војске и морнарице;

14) Закон о чиновницима;

15) Закон о државном рачуноводству и правилник за извршење истог Закона;

16) Закон о осигурању радника;

- 17) Закон о заштити раденика и инспекцијама рада;
- 18) Закон о подизању јавних грађевина;
- 19) Грађевински Закон;
- 20) Закон о експропријацији;
- 21) Закон о тапијама;
- 22) Закон о таксама;
- 23) Закон о радњама;
- 24) Закон о државним путовима;
- 25) Закон о недржавним путовима;
- 26) Закон о искоришћавању водних снага;
- 27) Закон о водним задругама;
- 28) Грађански, кривични и трговачки Закон, само одредбе које се тичу грађевина;
- 29) Уредба о одржавању државних путова, мостова и пропуста;
- 30) Уредба о заштити јавних путова и безбедности саобраћаја на њима;
- 31) Уредба о службеним односима државних надзорника путова и о службеним односима државних путара;
- 32) Уредба о подели одељења Министарства грађевина на отсеке и одељке;
- 33) Уредба о уређењу Министарства војске и морнарице;
- 34) Уредба о војним изградњама;
- 35) Правилници о раду појединих одељења и отсека и дужностима појединих органа у заинтересованим Министарствима;
- 36) Правила за трасирање и састав пројекта за државне путове и за железнице;
- 37) Правилник за извршење радова у режији;
- 38) Правилник о колаудовању и суперколаудовању;

- 39) Организација поморске и речне управе;
- 40) Водно право, прописи о морској обали, о мору и морском дну. Прописи о давању концесије за употребу обале;
- 41) Прописи о глибодерској (багерској) служби, о баждарењу бродова, и
- 42) Главна поморска и речна терминологија.

Пријем задатака за домаћи рад

Чл. 11. — Кандидат ће задатак за домаћи рад примити у запечаћеном завоју од Општег одељења Министарства грађевина и то најдаље до 1 новембра.

Концепт задатка чува се у Министарству грађевина.

Јемство за домаћи рад

Чл. 12. — Кандидат ће радити задатак потпуно самостално, што ће потврдити изјавом на самом задатку: „Јамчим својом чашћу да сам овај задатак израдио самостално.”

Подношање домаћег рада

Чл. 13. — Израђен домаћи рад кандидат ће поднети Министарству грађевина са оригиналним задатком најдаље до 1 фебруара.

После овога рока поднесени радови неће се узимати у оцену.

Одлука о пуштању на усмени испит

Чл. 14. — Испитна комисија по прегледу радова поднеће образложен писмени реферат

Министарству грађевина о томе, који се кандидати пуштају на усмени испит а који не, о чему ће кандидати бити извештени писмено најдаље до 15 марта.

Понављање испита

Чл. 15. — Одбивени кандидати имају права да се поново јаве за испит по овом Правилнику у наредном испитном року, када ће добити нов домаћи рад.

Одбивање од испита по казни

Чл. 16. — Кандидат, за кога се Испитна комисија увери, да рад није самостално радио, одбиће се од даљег полагања испита као и од испита у наредном року, а ако одбивени кандидат и идућег полагања то понови, губи за свагда право на полагање државног стручног испита.

Незадовољавајући успех на усменом испиту

Чл. 17. — Испит нису положили ни они кандидати, који су на писменом испиту показали задовољавајући а на усменом незадовољавајући успех. Према томе они се морају понова подврћи полагању државног стручног испита.

Одлагање усменог испита

Чл. 18. — Ако би кандидат из оправданих разлога био спречен да усмени испит положе, или га прекине, Испитна комисија од-

ложиће кандидату полагање усменог испита за наредни испитни рок. Ако се и овог наредног рока кандидат за усмени испит не јави или у току испита полагање из ма каквих неоправданих разлога прекине, одбаћиће му се домаћи рад и вратиће му се сви прилози поднети уз пријаву осим плаћене таксе.

После овога кандидат има права да се понова јави за испит по овом Правилнику у једном од идућих испитних рокова, када ће добити нов домаћи рад.

Клаузура

Чл. 19. — Испитна комисија, ако нађе за потребно, има права, дати кандидату поновни писмени рад, који може трајати највише 2 дана и кандидат ће га радити под надзором комисије.

Питања на усменом испиту

Чл. 20. — Кандидати пуштени на усмени испит имаће да одговарају на постављена питања по програму из дотичне струке у смислу чл. 10 овог Правилника.

Питања ће се постављати тако, да кандидат поред практичне спреме покаже и своје теориско знање.

Испит се може полагати три пута

Чл. 21. — Државни испит може се полагати свега три пута. Ако кандидат и трећи пут испит не положи, губи за свагда право на полагање државног стручног испита.

Чиновнички приправник који не положи стручан испит до навршетка пете године приправне службе, или који га ни трећи пут не положи пре тога рока, мора се отпустити из приправне службе дотичне струке.

Оцена усјеха и издавање дипломе

Чл. 22. — С обзиром на израђен домаћи рад и одговоре на усменом испиту комисија ће оценити успех кандидата са:

- 1) — Положио одлично.
- 2) — Положио врло добро.
- 3) — Положио добро.
- 4) — Положио.
- 5) — Није положио.

Записник о испиту потписују чланови Испитне комисије а одлуку о испиту заједно са извештајем о току целог испита подноси претседник Испитне комисије Министарству грађевина у року од 15 дана по завршетку испита.

Диплому о положеном испиту потписује претседник а премапотписује деловођа Испитне комисије.

Кандидати добивају диплому о положеном државном испиту од Општег одељења Министарства грађевина уз наплату прописне таксе и повраћај свих докумената приложених молби кандидатовој приликом пријаве за испит.

Отсуство за полагање испита

Чл. 23. — Ако је кандидат у државној служби онда за израду домаћег задатка и полагање усменог испита, као и путовања, од места становања до Београда и натраг има да

добије отсуство најмање шест недеља а највише 2 месеца.

Награда испитивачима

Чл. 24. — Претседнику, члановима и деловођи Испитне комисије припадају награде по Правилнику Министарства финансија Д.Н. Бр. 72100 од 4 јуна 1927 год., које носе сами кандидати, који испит полажу.

Накнада путних трошкова

Чл. 25. — Приправнику који полаже стручни испит ван места свог службовања признаје се право на путне трошкове, ако испит положи.

Важење правилника

Чл. 26. — Овај Правилник важи од дана обнародовања у „Службеним новинама”, а од тога дана престаје да важи Правилник о полагању државног техничког испита М.Г.Бр. 25954 од 30 септембра 1922 године.

Службене новине Бр. 239. — LXXIV од 13. октобра, 1931. год.

ПРАВИЛНИК

III Бр. 59441. од 21. октобра, 1931. год,

о пракси и полагању државних стручних испита чиновничких приправника ресора Министарства унутрашњих послова

На основу § 14 Закона о чиновницима, а у вези чл. 98 и 113 Закона о унутрашњој управи прописује се Правилник о пракси и полагању државних стручних испита чиновничких приправника ресора Министарства унутрашњих послова:

Чл. 1. — Старешине надлештава, код којих служе чиновнички приправници, дужни су, да их у служби запосле тако, да им време приправне службе да што више прилика за упознавање службених прописа, стручно усавршавање и практично вежбање у пословима службе.

Старешине су дужне, да приправнике уводе у праксу смотрено, упућујући их на постојеће прописе и на њихову правилну примену.

Уколико се старешина лично не би могао посветити томе послу, он ће приправнику одредити нарочитог чиновника, који ће се старати о његовом васпитању и вежбању.

Чл. 2. — Старешина надлештва прописиће план за практично запослење појединих приправника у појединим гранама надлештва, имајући при томе у виду, да им се да прилика и за упознавање рачуноводствених послова.

Приправницима струка, за које се тражи факултетска спрема или потпуна средња школа, мора се дати прилика, да се упознају и са манипулативном канцеларијском службом.

Старешина ће приправнике упућивати на што дуже вршење оне врсте службе, за коју они показују нарочиту наклоност и способност.

Чл. 3. — Приправници струке, за коју се тражи факултетска спрема, по правилу, морају бити најмање пола године запослени код банске управе (Управе града Београда), а затим једну годину код среског начелства (управе полиције, претстојништва градске полиције, полицијског комесаријата).

Чл. 4. — Државни стручни испити приправника полажу се пред испитним комисијама, које се образују код банских управа. Месно надлежна је она комисија, на чијем подручју је кандидат служио на дан, када је поднео молбу за пуштање на испит.